

de worsteling

Carmelita en haar baby

beeld Studio Diender

Anderhalf jaar geleden is Carmelita (13) voor de eerste keer zwanger geraakt van de 31-jarige bovenbuurman van het appartement waarin zij met haar moeder woont. Het zoontje van Carmelita is toen na de bevalling in een pleeggezin geplaatst. Moeder beloofde de kinderrechter Carmelita niet meer met mannen te laten slapen. Ze accepteerde hulp van een maatschappelijk werker, die bij de opvoeding zou gaan ondersteunen.

Maar nu is ze toch weer zwanger

geraakt. Jeugdzorgmedewerkers en de kinderrechter vinden dat Carmelita in een veiliger omgeving moet opgroeien. Maar waar? De meeste huizen voor tienermoeders zijn vanaf 15 jaar. Het allerliefst willen we een pleeggezin voor haar en haar tweede kind. Maar hoe hard wij en pleegzorg ook zoeken, het is ons niet gelukt.

Binnen ons team lopen de meningen uiteen. Carmelita wil dit kind heel graag houden. Wat doet het met haar als ze weer haar kind moet afstaan?

Aan de andere kant: als zo'n meisje nu al moet gaan moederen, slaat ze grote delen van haar jeugd over. Een echt onbezorgde jeugd zal ze sowieso niet meer hebben, maar ze zal zich zonder haar kind vrijer kunnen ontwikkelen. Voor haar baby is het ook beter om in een pleeggezin op te groeien, dat is een steviger omgeving, een 13-jarige moeder kan die niet bieden.

Is het wel zo dat de baby beter in een pleeggezin op kan groeien? Carmelita wil graag voor haar eigen kind zorgen.

Ze zal er vreselijk veel van houden, meer dan welke aardige pleegmoeder dan ook. Als ze goed ondersteund wordt, hoeft het kind niet bij voorbaat bij de moeder weggehaald te worden. We weten toch niet zeker dat het fout zal gaan?

Carmelita maakt geen radeloze indruk, is een flinke meid en een intelligent kind. In een opvanghuis leert ze hoe ze haar baby moet verzorgen, ze krijgt zelfstandigheidstraining, ze leren haar koken, het huishouden doen. Dat zou ze best snel op kunnen pikken.

Plaatsen we de baby direct in een pleeggezin, dan is de kans groot dat het met de baby goed gaat, maar met Carmelita slecht.

LATEN WE CARMELITA HAAR EIGEN KIND OPVOEDEN, DAN GAAT HET MISSCHIEF MET CARMELITA GOED, MAAR KAN DE BABY GROTE SCHADE OPLOPEN ALS BLIJKT DAT CARMELITA NIET IN STAAT IS OM ZELFSTANDIG VOOR HAAR KIND TE ZORGEN. IN FEITE HEBBEN WE NU MET TWEE KINDEREN TE MAKEN DIE WE BESCHERMING MOETEN BIJEN. IS HET MOGELIJK DAT CARMELITA HAAR KIND WEL EEN VEILIGE OPGROEIOMGEVING KAN BIJEN? MOGEN WIJ HAAR HET VOORDEEL VAN DE TWIJFEL GUNNEN? IS DAT VERANTWOORD?

Deze casus is afkomstig uit het boek *'Mevrouw, mag ik bij u wonen?'*

José Koster (doceert, traint en coacht professionals rond ouderbegeleiding. www.josekoster.nl)

Dit is een uiterst schrijnende situatie. Carmelita haar kind ontnemen is geen optie. Het zou barbaars zijn. Natuurlijk zal zij grote delen van haar jeugd overslaan, maar dat deed ze allang. Haar kind afnemen zal haar én het kind (opnieuw) ernstige schade toebrengen. Belangrijk is dat we ons realiseren dat Carmelita nu dertien jaar is, maar over vijf jaar achttien en volwassen. Belangrijk is om 'ouderschap' en 'opvoederschap' uit elkaar te halen. Opvoedingstaken veranderen, je kunt ze uitbesteden en op den duur stoppen ze. Ouderschap speelt zich op een diepere laag af: op identiteitsniveau. 'Ouder zijn' is onvoorwaardelijk en stopt nooit. Opvoederschap gaat dus over het gedrag van de ouder; ouderschap over een intentie. Carmelita is een flinke meid én intelligent. Zij zal dit verschil begrijpen en snappen dat zij als ouder de opvoedingstaken grotendeels uit handen moeten geven om zelf stevig volwassen te worden en stap voor stap te leren om voor haar kind te zorgen. Zij zal weten dat dit in het belang is van het kind. De centrale vraag moet zijn hoe ervoor gezorgd kan worden dat Carmelita de juiste hulp krijgt. Natuurlijk ligt een oplossing niet voor handen, maar die komt er wanneer de kring hulpverleners bereid is buiten de gebaande paden te zoeken. Schakel een programma in als 'Opsporing verzocht': "Gezocht, een groot moederhart voor een paar jaar 'tandem-ouderschap'" Dan rest nog de vraag: hoe kan Carmelita ook met haar eerste kind een ouder-kindrelatie opbouwen?

Sanne Wechgelaar, jeugdbeschermer bij Bureau Jeugdzorg Utrecht

In eerste instantie zou ik ook een pleeggezin willen voor Carmelita en haar dochter. Zo zou er een verantwoordelijke volwassene kunnen zijn die zorg draagt voor beide kinderen. Dit is helaas (nog) niet mogelijk. Belangrijkste is dat beide kinderen in een veilige en verantwoordelijke omgeving opgroeien. In mijn ogen kan een meisje van dertien deze verantwoordelijkheid over een baby nog niet dragen en zouden beide kinderen dus apart in een pleeggezin geplaatst moeten worden. Carmelita zou zelf moeten ervaren wat het betekent als een ander voor je zorgt en dat de situatie waarin zij opgegroeid is niet strookt met hoe er voor een kind gezorgd dient te worden. Je moet eerst goed voor jezelf kunnen zorgen voordat je goed voor een ander kunt zorgen en deze basis mist ze wellicht door haar verleden. Aan de andere kant moet het haar duidelijk worden dat het niet de intentie is haar kind 'af te pakken' maar dat er samen met haar gekeken gaat worden hoe er voor haar kindje gezorgd kan worden. Ook al kunnen de twee niet in één gezin geplaatst worden, er kan wel gekeken worden naar een uitgebreide bezoekenregeling en 'stage lopen' in het pleeggezin van haar kindje. Zo kan de hechting tussen moeder en kind wel tot stand gebracht worden en kan er een beter beeld gevormd worden of Carmelita gehinderd wordt door haar verleden in de zorg voor haar kindje.

REAGEREN?

Benieuwd naar andere reacties? Surf dan naar www.sozio.nl/worsteling. Wil je zelf een reactie plaatsen, dan kan dat. Mail deze naar sozio@mailswp.com. Onder inzenders verloten we een boekenbon.